

Verlag Scheldemondraad van 28 oktober 2020 online

Aanwezig:

Dhr. H. Polman	Commissaris van de Koning provincie Zeeland
Mevr. A. Pijpelink	Gedeputeerde Provincie Zeeland
Dhr. J. de Bethune	Gedeputeerde provincie West-Vlaanderen
Dhr. J. Vanlerberghe	Gedeputeerde provincie West-Vlaanderen
Mevr. R. Gillis	Gedeputeerde Provincie Oost-Vlaanderen
Dhr. K. Moens	Gedeputeerde provincie Oost-Vlaanderen
Dhr. J. Lonink	Burgemeester gemeente Terneuzen
Dhr. J.F. Mulder	Burgemeester gemeente Hulst
Dhr. K. Verburg	Wethouder gemeente Reimerswaal
Mevr. C. Verbrugghe	Schepen gemeente De Panne
Dhr. K. Declercq	Burgemeester Stad Roeselare
Dhr. M. De Sutter	Gemeenteraadslid stad Eeklo
Dhr. G. Temmink	Lid Provinciale Staten Zeeland
Dhr. F. Walravens	Lid Provinciale Staten Zeeland
Dhr. H. Rottier	Lid Provinciale Staten Zeeland
Mevr. H. Decler	Provincieraadslid West-Vlaanderen
Dhr. P. De Kleerck	Provincieraadslid West-Vlaanderen
Dhr. K. Roman	Provincieraadslid Oost-Vlaanderen
Dhr. H. Mooren	Benelux Economische Unie
Mevr. L. Lefever	Provincie West-Vlaanderen
Mevr. S. Driesen	Provincie Oost-Vlaanderen
Dhr. A. Guikema	Provincie Zeeland
Mevr. E. Piqueur	Euregio Scheldemond
Mevr. M. Klein Hesseling	Euregio Scheldemond
Mevr. J. Monteyne	Euregio Scheldemond
Dhr. M. Verstringe	Euregio Scheldemond

Aanwezige niet-leden:

Dhr. F. D'have	Algemeen Afgevaardigde Vlaamse Regering in Nederland
Dhr. S. Hupkes	Beleidsmedewerker NL ministerie Binnenlandse zaken
Dhr. M. Cromheecke	Directeur Ruimtelijke planning provincie Oost-Vlaanderen
Dhr. D. Temmerman	Strategie Stad Gent

Verontschuldigd:

Mevr. C. Van Cauter	Gouverneur provincie Oost-Vlaanderen (voorzitter)
Dhr. C. Decaluwé	Gouverneur provincie West-Vlaanderen
Dhr. F. Van Laecke	Provincieraadslid Oost-Vlaanderen
Mevr. M. Mulder	Burgemeester gemeente Goes
Mevr. I. Brocken	Schepen gemeente Beveren
Dhr. D. De Maeseneer	Burgemeester gemeente Melle
Dhr. B. Van Hulle	Burgemeester gemeente Maldegem
Dhr. B. Janssens	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

1. Opening door de waarnemend voorzitter Han Polman, commissaris van de Koning provincie Zeeland

Han Polman opent de vergadering en neemt de voorzittershamer over van de huidige voorzitter, de gouverneur van Oost-Vlaanderen. Mevrouw Carina Van Cauter is op het laatste moment verhinderd vanwege nationaal Covid crisioverleg.

Han Polman haalt aan dat het lang geleden is dat we elkaar gezien hebben. De digitale vergadering is een alternatief om toch te blijven samenwerken als goede burens. Hopelijk kunnen we elkaar volgend jaar weer in levende lijve ontmoeten.

2. Toekomst Euregio Scheldemond

a. Ter besluitvorming: Grensvisie Euregio Scheldemond door Mark Cromheecke directeur Ruimtelijke Planning provincie Oost-Vlaanderen

Mark Cromheecke legt uit waarom de omslag omgekeerd is. Het is het omkeren van grenzen: grenzen zijn een kunstmatig verzinsel. Het landschap heeft lak aan grenzen. De opgemaakte grensvisie is geen klassieke visie. Het is een grenswerk, omdat we willen werken aan de grens. Aanvullend op de eigen visies die elke provincie opstelt of nog aan het opstellen is. Met het opstellen van visies en beleidsdocumenten merkten we vaak dat de grens een harde grens is en dat bijvoorbeeld grensoverschrijdende data niet kloppen. De grensvisie is geenszins bedoeld als nieuwe strategie, maar wel als inspiratiedocument. Met de grensvisie willen we het belang van onze euregio meer op de EU kaart zetten. Hiermee kunnen we ook met een gemeenschappelijk verhaal komen als we met EU projecten aan de slag gaan.

Mark Cromheecke gaat in op het proces hoe we zijn gekomen tot de grensvisie: de provinciale beleidsplannen zijn in een matrix gezet, hieruit zijn negen thema's en 4 verhaallijnen gekomen:

1. Groen-blaauwe netwerken als identiteitsdrager voor een klimaatrobuust, beleefbaar landschap
2. compacte kernen, met grensoverschrijdende duurzaam verbonden, verblijf- en werklandschappen.
3. productief, toekomstbestendig landschap met ruimte voor natuur, landbouw en energie.
4. complementaire havens als motor van een circulaire economie en sluitstuk van de energietransitie.

Deze hebben met name een ruimtelijke weerslag. Echter thema's zoals economie, innovatie en kennisamenwerking lopen hier als een horizontaal thema door.

Het derde deel van de visie gaat in op welke thema's we prioritair willen uitwerken. Er is een trechter gemaakt van de meest prioritaire samenwerkingsthema's, de handelingsperspectieven.

De prioritaire acties en concrete uitwerking wordt al goed in beeld gebracht binnen de lokale samenwerkingsverbanden langs de grens zoals de Zwinstreek, het North Sea Port District en het Grenspark in het Linieland van Waas en Hulst.

Jean de Bethune bevestigt dat er ernstig werk is geleverd met de grensvisie. Voor West-Vlaanderen ontbreekt er echter een fundamenteel onderwerp.

Hij refereert aan verschillende bijeenkomsten waarbij is afgesproken een 5de handelingsperspectief als volwaardig thema toe te voegen, rond landbouw, kennis economie en economische activiteiten. Voor West-Vlaanderen is niet alleen het grensgebied maar de gehele provincie referentieregio voor de thematieken in de

grensvisie. Daarom is het handelingsperspectief rond innovatieve en kennisgedreven economie een volwaardig vijfde thema bij de grensvisie.

Han Polman beaamt dat het vijfde handelingsperspectief een nadrukkelijke toevoeging is op het oorspronkelijke document.

Jan Lonink kan zich helemaal vinden in het prioritaire thema innovatieve en kennisgedreven economie. Hij laat weten dat het bureau dat de grensvisie opmaakte ook in een consortium verder werkt aan de uitvoering van de concept werkagenda van het North Sea Port District. Hij zou de grensvisie graag vertaald zien in de omgevingsvisie van de provincie.

Kurt Moens onderschrijft dat vanuit de verhaallijn complementaire havens, het economisch luik meer aan bod zou moeten komen in de uitvoering van de handelingsperspectieven.

Jan Frans Mulder vindt veel zaken uit de grensvisie herkenbaar. De complementariteit in ons grensgebied komt goed tot uiting.

Anita Pijpelink bevestigt dat er vooraf eensgezindheid was over de toevoeging van een vijfde handelingsperspectief. Daarnaast ziet ze dat het stukje innovatie en kennisuitwisseling als rode draad door de prioritaire samenwerkingsthema's loopt. Zij ziet in de grensvisie veel handvaten voor de NOVI en provinciale omgevingsvisie, maar zeker ook voor de nieuwe Interreg programma periode.

Gerwi Temmink geeft als PS-lid mee dat het vijfde handelingsperspectief ondersteund wordt zoals in het addendum aangegeven. Voor het handelingsperspectief rond zoetwater mist hij het belang van de natuur. Hij doet een oproep om de grensvisie niet alleen intern te gebruiken, maar deze ook in te zetten in brede communicatie richting externe partijen.

Han Polman concludeert tussendoor dat de grensvisie omarmd kan worden met het vijfde handelingsperspectief als volwaardig actiepunt.

Jean de Bethune kan alleen instemmen met de grensvisie als de tekst wordt aangevuld met (kennis) economie en innovatie. Hij onderbouwt zijn argumentatie voor het vijfde handelingsperspectief dat kennisontwikkeling essentieel is. En dat onze havens geconnecteerd moeten zijn op onze regionale economieën zodat ze een toegevoegde waarde leveren voor de werkgelegenheid in onze regio.

Jean de Bethune deelt de mening van Gerwi Temmink over zichtbaarheid.

Mark Cromheecke haalt aan hoe de grensvisie is gestart vanuit de thema's met een ruimtelijke weerslag. Innovatie is een rode draad door alle thema's. Andere niet ruimtelijke thema's zoals cultuur, welzijn, onderwijs, arbeidsmarkt zijn niet expliciet benoemd, maar zijn wel belangrijke onderwerpen in de euregiowerking.

Mark Cromheek geeft aan dat de grensvisie al heeft doorgewerkt voor de vaststelling ervan. Zo ziet hij betrokkenheid van de Nederlandse Rijksoverheid voor een grensoverschrijdend NOVI gebied in de Kanaalzone.

Han Polman haalt aan dat economische en haven ontwikkelingen een ruimtelijke implicatie hebben en daarom integraal onderdeel uitmaken van de grensvisie.

Besluit: instemming met grensvisie mits toevoeging van vijfde handelingsperspectief als integraal onderdeel. Hierbij zijn vijf prioritaire handelingsperspectieven te weten:

- Zoetwaterstrategie voor de regio
- Netwerkstrategie energietransitie
- Toeristisch perspectief
- Collectieve mobiliteitsstrategie openbaar vervoer en fiets
- Innovatieve en kennisgedreven economie

b. Ter besluitvorming: toekomststrategie grensvisie Euregio Scheldemond door Han Polman, commissaris van de Koning in Zeeland

Han Polman stelt dat de grensvisie inspireert, maar ook actie vraagt. Hij stelt voor de definitieve versie van de grensvisie actief te communiceren richting andere actoren waaronder nationale overheden, de EC, maar ook stakeholders in onze euregio. Vanuit de handelingsperspectieven uit de grensvisie zijn prioritaire acties aangeduid. Per handelingsperspectief is een aanjager aangeduid. Dit betekent dat elk van de drie provincies zich kandidaat stelt om een voortrekkersrol op te nemen voor de samenwerking binnen een thema te weten:

- Zeeland: zoetwaterstrategie voor de regio
- Oost-Vlaanderen: netwerkstrategie energietransitie en fietsmobiliteit
- West-Vlaanderen: toeristisch perspectief op de regio en gezamenlijke strategie voor een innovatieve en kennisgedreven economische regio

Besluit: instemming met de voortrekkersrol per provincie van de vijf prioritaire handelingsperspectieven

Daarnaast akkoord met de volgende acties:

- de grensvisie aanbieden aan belanghebbende partijen zoals het Interreg Vlaanderen-Nederland programma, lidstaten, EC
- grensvisie uitdragen bij opmaak van beleidsplannen en visies
- prioritaire acties opnemen binnen de werking Euregio Scheldemond

c. Ter besluitvorming: toekomst samenwerking Euregio Scheldemond door Han Polman, commissaris van de Koning in Zeeland

Han Polman licht toe dat de rode draad in de toekomstige samenwerking Euregio Scheldemond ligt in het strategisch bestuurlijk platform.

Tijdens de bestuurlijke afstemming tussen de euregio gedeputeerden is een lijn uitgezet voor de toekomstvisie Euregio Scheldemond. Vanuit de rol van een bestuurlijke samenwerkingsplatform zijn de volgende taken gedefinieerd:

- Signaleren van ontwikkelingen die van belang zijn voor de Euregio Scheldemond (tripartiet)

- Informatieuitwisseling, coördinatie en afstemming
- Identificeren en initiëren van trilaterale onderwerpen die van belang zijn voor het werkgebied en derhalve om bestuurlijk agendering vragen op verschillende niveaus (zoals gedefinieerd in de grensvisie Scheldemond)
- Adresseren en katalyseren van deze onderwerpen/thema's richting eigen organisaties, medeoverheden en stakeholders
- Het afstemmen dan wel gezamenlijk uitvoeren van lobbyactiviteiten

Het secretariaat is ondersteunend aan de gedefinieerde rol en taken van de Scheldemondraad en initieert, activeert en verbindt richting provinciale organisaties met inzet van expertise op het terrein van grensoverschrijdende samenwerking.

Riet Gillis was bij de afstemming tussen de gedeputeerden, maar heeft een iets ambitieuzere lijn in gedachte. Ze vraagt of er ook een stukje uitvoerend werk kan blijven bestaan in het kader van de zichtbaarheid. Ook mist ze de bilaterale samenwerking en de participatie van de gemeenten.

Kurt Moens draagt vanuit zijn vorige bestuurlijke functie de gemeentelijke samenwerking een warm hart toe en mist in de toekomstvisie de lokale betrokkenheid. Bij de afstemming met de gouverneur werd voorgesteld om de vaststelling van de toekomstige werking Euregio Scheldemond uit te stellen.

Jan Lonink mist in de bijlage consistentie over wat is afgesproken in het kader van de toekomstige ambities van de euregio. Hij zou als Euregio Scheldemond graag benchmarken met andere euregio's. En is daarom voorstander van gemeentelijke betrokkenheid en bijvoorbeeld een integratie van de grensinformatiepunten.

Hij vraagt zich af of de ambities van Euregio Scheldemond waargemaakt kunnen worden met de voorgestelde samenstelling van het secretariaat. Het North Sea Port District zou niet tot stand zijn gekomen zonder de coördinatie vanuit Euregio Scheldemond. Is hier nog wel ruimte voor in de toekomst?

Jan Lonink pleit voor een euregiowerking ten behoeve van de inwoners van de grensstreek.

Jean de Bethune is akkoord met Jan Lonink en ziet de werking van de Euregio Scheldemond op verschillende schaalniveaus. Jean de Bethune wil het Scheldemondfonds met name inzetten voor gemeentelijke samenwerking.

Jean de Bethune pleit voor pragmatiek, efficiëntie en democratische afstemming richting de gemeenten.

De provincies ondersteunen en behartigen in die zin ook de belangen van de gemeenten in onze regio. We moeten per dossiers bekijken welk schaalniveau het beste geplaatst is om het op te nemen.

Bijvoorbeeld voor het Interreg Vlaanderen-Nederland programma. Binnen het nieuwe Interreg programma zullen de gemeenten meer gevaloriseerd worden in de thematieken.

Jean de Bethune benadrukt dat hij de gemeenten niet wil uitsluiten in de samenwerking, maar ziet juist een gezamenlijke werking voor de toekomst.

Han Polman stelt voor om de suggesties van Carina Van Cauter over te nemen om een volgende keer nadrukkelijker bij de inhoudelijke invulling van toekomstige werking Euregio Scheldemond stil te staan.

Han Polman concludeert dat de indruk bestaat dat de teksten die er nu liggen nog onvoldoende worden herkend. Over de bedoeling ervan verschillen we inhoudelijk niet van

mening. We zijn ambitieus, maar soms moet de uitvoering ook bij staande organisaties gelegd kunnen worden. Euregio Scheldemond zwengelt dan aan.

Han Polman herhaalt dat er bestuurlijke overeenstemming lijkt te bestaan, maar dat de uitwerking beter geformuleerd dient te worden zodat iedereen zich er in kan vinden. Met name de uitgestoken hand richting de gemeenten.

Euregio Scheldemond is ook het platform waar we bilaterale samenwerking gezamenlijk beoordelen en zichtbaar in de Scheldemondregio verbinden.

Han Polman stelt voor om de uitwerking van de toekomstnota opnieuw te agenderen op de volgende Scheldemondraad. Voorafgaand kan er al een tekst rond gaan, die ook afgestemd wordt met de gemeenten, zodat ieder herkent wat onze gezamenlijke ambities zijn.

Riet Gillis sluit zich aan bij de samenvatting van Han Polman. Ze zou graag willen dat er een concrete uitwerking wordt voorgelegd voor de volgende Scheldemondraad, die we tijdens de volgende samenkomst effectief politiek kunnen afkloppen en goedkeuren.

Besluit: opnieuw agenderen van de toekomstnota Euregio Scheldemond op de volgende Scheldemondraad.
Insteek toekomstvisie voorafgaand laten rondgaan bij zowel de provinciale als gemeentelijke partners van de Euregio Scheldemond.

d. Ter besluitvorming: financiële doorvertaling toekomst Euregio Scheldemond, meerjarenbegroting 2021 - 2023 door Lies Lefevere coördinator Europese & Internationale Samenwerking provincie West-Vlaanderen

Lies Lefevere geeft aan dat er in het kader van de budgetten een minimum scenario is opgemaakt. Er is een vereenvoudiging toegepast in het budget; er zal geen terugvordering meer nodig zijn voor de personele inzet. Er is afgesproken dat elke provincie halftijds een beleidsmedewerker inzet ten behoeve van het secretariaat. Het enige dat we gezamenlijk in rekening brengen is de ondersteuning van het secretariaat en de huisvesting. In de volgende jaren zal er een budget van ruim 15.000 euro op jaarbasis per provincie worden bijgedragen aan de werking Euregio Scheldemond.

Lies Lefevere vult aan dat budget kan aangepast worden in het licht van de verdere discussie bij het bovengenoemde agendapunt.

Han Polman concludeert dat in het licht van de discussie dit agendapunt een volgende keer ter tafel zal komen en ook gekeken zal worden of de gemeenten een bijdrage willen leveren in de werking Euregio Scheldemond. Wellicht voor specifieke projecten. Jan Lonink wil kijken of de gemeenten deze handschoen kunnen oppakken. Hij wil zich hier in ieder geval voor inzetten.

Besluit: akkoord met minimum scenario qua budget zoals voorgesteld.

Bij verdere uitklaring toekomstambities zal blijken of er aanvullende besluitvorming nodig is.

3. Scheldemondfonds

a. Ter kennisname: stand van zaken Scheldemondfonds

Overzicht met stand van zaken is ter kennisname.

b. Ter besluitvorming: project 'gewasbescherming op de grens' door Jessica Monteyne secretariaat Euregio Scheldemonnd

Jessica Monteyne licht het doel van het project toe. Dit is om de knelpunten rond grenslandbouw en gebruik gewasbeschermingsmiddelen aan beide zijden van de grens duidelijker in kaart brengen. Projectleider is Inagro en de partners zijn PCG en Provincie Zeeland. Er wordt een bijdrage van 26.600 euro gevraagd uit het Scheldemondfonds.

Het secretariaat Euregio Scheldemonnd adviseert positief. Ook vanuit de beleidsdiensten landbouw van de drie provincies is positief geadviseerd over dit project. Doel van dit onderzoek is bij te dragen aan de grensknelpuntenaanpak die vanuit de Vlaams-Nederlandse GROS samenwerking is opgezet.

Gerwi Temmink mist de natuurorganisaties in het project en vraagt dat die ook betrokken zouden worden. Jessica Monteyne geeft aan dat de natuurorganisaties zeker betrokken kunnen worden bij het stakeholdersoverleg. Ze neemt dit mee richting de projectpartners.

Jean de Bethune acht subsidiering van onderzoeken niet wenselijk vanuit het Scheldemondfonds. Hij zou in de toekomst het Scheldemondfonds voor meer toegepaste projecten willen inzetten.

Besluit: De Scheldemondraad stemt in met een bijdrage van 26.000 euro aan het project 'gewasbescherming op de grens' vanuit het Scheldemondfonds

c. Ter besluitvorming: project 'klimaatadaptief grensbos' door Manon Klein Hesseling secretariaat Euregio Scheldemonnd

Manon Klein Hesseling licht toe dat het project inspeelt op de gevolgen van klimaatveranderingen voor bosgebieden, die daardoor worden getroffen door massale bomensterfte, o.a. door de Letterzetter. Het project zet in op een gezamenlijk gedragen visie voor de grensoverschrijdende aanpak, in een uniek bosgebied, aangepast aan de veranderende klimaatomstandigheden als voorbeeld voor andere grensgebieden in Europa. Trekker is de EGTS Linieland van Waas en Hulst en de partners zijn de Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord, Stichting Het Zeeuwse Landschap en de Bosgroep Houtland West-Vlaanderen. Er wordt een bijdrage van 56.171 euro gevraagd.

Voor het kleinschalig Scheldemondfonds is dit al een groter project omdat men een stukje concrete uitvoering (boskap, aanplant en monitoring) voorziet. Maar het project kan hiermee een voorzet geven voor een groter partnerschap en project binnen dit relevante (EU) thema van klimaatadaptie.

Jean de Bethune geeft ook voor dit project de principiële opmerking mee dat er een duidelijkere lijn moet komen over welk type projecten we willen goedkeuren binnen het Scheldemondfonds.

Jan Frans Mulder vult aan dat bovengenoemd project naast onderzoek ook inzet op uitvoering.

Riet Gillis benadrukt dat het project verder gaat dan alleen onderzoek omdat er bomen aangeplant worden die tegen droogte en dus de veranderende klimaatomstandigheden kunnen. Daarbij worden de proeven gemonitord en de resultaten gedeeld.

Jean de Bethune heeft persoonlijke ervaring met de strijd tegen bomensterfte door ongedierte. Hij vindt het opzetten van proeftuinen binnen het Scheldemondfonds een goed idee. Maar geeft mee dat het Scheldemondfonds slechts een beperkt budget heeft.

Besluit: de Scheldemondraad stemt in met een bijdrage van 56.171 euro aan het project 'klimaatadaptief grensbos' vanuit het Scheldemondfonds

Han Polman concludeert dat het secretariaat aan de slag moet om meer richting te geven aan de werking van het Scheldemondfonds.

Besluit algemeen agendapunt 3: gewenste richting van het Scheldemondfonds wordt verder uitgewerkt. Tijdens de volgende Scheldemondraad verder inhoudelijk doorpraten over de werking van het Scheldemondfonds.

4. Ter besluitvorming: stand van zaken committee 'Straat van Dover' en invulling reservemiddelen door Jean de Bethune gedeputeerde provincie West-Vlaanderen

Jean de Bethune licht toe dat de samenwerking tussen perifere regio's langs de straat van Dover en de Noordzee deze zomer is bekrachtigd met het 'verdrag van Middelburg'. Ook belangrijk dat de burgers hierbij betrokken worden en de participatie wordt versterkt. Daarom wordt er ingezet om de samenwerking meer bekendheid te geven.

Jean de Bethune geeft aan dat er volgende week vrijdag een overleg is met Vlaanderen, de Noord Franse regio's, EZK Nederland en de Europese Commissie over de voortzetting van het 2 zeeën programma. Als meest geïmpacteerde regio's in het kader van de Brexit pleiten we er gezamenlijk voor om compensatiemiddelen vanuit Europa te krijgen.

Jean de Bethune zou de reservemiddelen van Euregio Scheldemondfonds willen inzetten op uitvoering van acties in het kader van de samenwerking. Niet om studies te financieren, maar wel voor concrete projecten ten behoeve van burgers in onze regio. Bijvoorbeeld kleine projecten waarbij jongeren elkaar zouden leren kennen.

Jean de Bethune benadrukt dat het een toekomstgericht positief verhaal is voor het post Brexit tijdperk en dat het geconcretiseerd moet worden richting de burgers.

Er zal gerapporteerd worden aan de Scheldemondraad over de invulling van de middelen.

Kurt Moens kan het initiatief vanuit zijn economische portefeuille alleen maar toejuichen. De enige bekommernis die hij heeft is dat de middelen ten goede moeten komen van de betrokken regio's. Hij zou graag een duidelijk financieel plan zien op het moment dat er concrete projectideeën zijn.

Riet Gillis steunt het initiatief van harte. Toch zou ze graag willen dat de Scheldemondraad iets meer betrokken wordt dan alleen informeren.

Han Polman concludeert dat er over de richting en besteding behoefte is om uiteindelijk terug te rapporteren.

Jean de Bethune geeft aan dat het niet de bedoeling is dat de middelen bij slechts één van de partners terecht zouden komen. Concreet leven er ideeën om jongeren vanuit de verschillende regio's te betrekken bij de samenwerking met UK.

Het idee is geopperd om tijdens een event de jongeren zelf suggesties aan te laten dragen hoe de middelen in te zetten om ontmoetingen te organiseren tussen jongeren over en weer van de Brexitgrens. Dit bij voorkeur op basis van een voorstel dat ze zelf ontwikkeld hebben.

Besluit: de Scheldemondraad bevestigt het akkoord om het saldo van de restmiddelen te reserveren voor Brexit gerelateerde zaken.
De Scheldemondraad neemt kennis van de eerste denkrichtingen wat betreft de invulling van de concrete projecten en wordt in een vervolgfase graag betrokken bij de verdere uitwerking.

5. Grensoverschrijdende samenwerking Vlaanderen - Nederland (GROS)

a. Ter kennisname: Vlaams-Nederlandse topontmoeting d.d. 4 november 2020 door Filip D'havé, Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering in Nederland (AAVR)

Filip D'havé blikkt vooruit op de aankomende Vlaams-Nederlandse topontmoeting. De topontmoeting zal volledig digitaal en over een aantal dagen verspreid plaatsvinden. Het gesprek op 4 november a.s. tussen de minister-presidenten zal het kroonstuk zijn van heel wat bilaterale afspraken tussen vakministers. De afgelopen weken vond al goede afstemming plaats tussen de ministeries over corona.

Tegen 4 december zal de eindtekst klaar zijn van de gezamenlijke slotverklaring en kan deze gedeeld worden met de leden van de Scheldemondraad (zie bijlage).

Filip D'havé licht de belangrijkste thema's toe die ook in de gezamenlijke verklaring zullen vermeld worden: economisch herstel, innovatie en energie transitie, waterstof en infrastructuur met name in het North Sea Port District. Maar ook grensoverschrijdend openbaar vervoer waaronder Rail Ghent-Terneuzen en investeringen in fietslaadpalen infrastructuur. Verder culturele samenwerking en het ondersteunen van kleinschalige culturele projecten. Stikstof en circulaire economie. Brexit, kennis en samenwerking in delta kenniscentrum met 3 icon projecten. En ook de samenwerking op vlak van gezondheid is een actueel thema.

Er komen velerlei thema's aan bod met referentie naar deze grensregio.

Han Polman dankt Filip D'havé voor de open informatiedeling over de topontmoeting. Hij is verheugd dat de suggesties vanuit de Scheldemondraad zijn meegenomen.

Anita Pijpelink dankt de Vlaamse en Nederlandse overheden voor het vele werk dat wordt verricht in de grensregio's en het belang van de thema's voor de regio's.

Jan Lonink geeft zijn complimenten dat ons grensgebied eveneens sterk onder de aandacht komt tijdens de aankomende top.

Gerwi Temmink vraagt of de energietransitie en netwerking in beeld is. Bijvoorbeeld de onderlinge uitwisseling over de windparken op zee.

Filip D'havé antwoordt hierop bevestigend. De afstemming over de windparken maakt onderdeel uit van het gehele plaatje rondom de energietransitie.

Han Polman laat weten met vreugde uit te kijken naar de resultaten van de Vlaams-Nederlandse topontmoeting.

b. Ter kennisname: toelichting rapport Donner-Berx en grensknelpunten door Sebastiaan Hupkes, NL ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Sebastiaan Hupkes gaat in op het traject van de werkgroep Donner-Berx. Piet Hein Donner pleitte enkele jaren geleden naar aanleiding van de Zeeuws Haagse dag voor een andere manier om met grensknelpunten om te gaan.

Er is tijdens de vorige topontmoeting overeenstemming bereikt over de GROS governance. Toen is de bestuurlijke werkgroep Donner-Berx in het leven geroepen. Deze werkgroep levert nu een rapport af en het is de bedoeling om de oplossingsrichtingen van het rapport te bevestigen tijdens de komende topontmoeting en deze daarna te implementeren.

De voorgestelde aanpak van Donner is arbeidsintensief, er is dus naast een sterk secretariaat bestuurlijke opschaling nodig.

Sebastiaan Hupkes geeft het thema stikstof als voorbeeld van hoe bestuurlijke opschaling heeft gewerkt.

Sebastiaan Hupkes haalt aan dat de governance rond het traject van de grensbelemmeringen niet altijd makkelijk is omdat bevoegdheden in België zowel Vlaams als Federaal kunnen zijn.

Han Polman bedankt Sebastiaan Hupkes en vraagt wanneer het rapport Donner-Berx openbaar is. Sebastiaan Hupkes laat weten dat het pas openbaar kan worden gemaakt als er goedkeuring is om deze aan de parlementen te sturen.

c. Ter kennisname: indiening B-solutionsprojecten grensknelpunten rond ‘transport meststoffen’ en ‘grensoverschrijdende stages’

De indiening van de twee B-solutions projecten zijn ter kennisname. Inmiddels is bekend dat deze zijn gehonoreerd en er een expert zal worden toegewezen om de betreffende knelpunten verder uit te zoeken.

6. Ter kennisname: stand van zaken voorbereiding Interreg VI Vlaanderen-Nederland door Santana Driesen, coördinator expert Europa provincie Oost-Vlaanderen

Santina Driesen gaat in de stand van zaken van de voorbereiding van het nieuwe Interreg Vlaanderen-Nederland programma. De provincies zijn hier nauw bij betrokken en er wordt voortgang geboekt in de richtingen en beleidsdoelstellingen voor Interreg VI. Er liggen veel uitdagingen voor onze grensregio waarbij Interreg een goed instrumentarium kan bieden om deze op te lossen. In de voorbereiding van het nieuwe programma worden ook kennispartners en gemeenten betrokken (de zogenaamde artikel 6 leden).

Santina Driesen geeft een overzicht van de gekozen beleidsdoelstellingen:

BD1: innovatie, BD 2: klimaatadaptatie, BD4: arbeidsmarkt, BD5: ruimte voor kleinschalige initiatieven rond cultuur en toerisme en BD6: governance en grensknelpunten.

Santina Driesen bevestigt dat er gerekend kan worden op een continuering van het budget.

7. Ter kennisname: schriftelijke stand van zaken convenant grondinstrumentarium provincie Zeeland en Vlaamse Landmaatschappij

De voortgang van de inspirerende samenwerking wordt voor kennisgeving aangenomen.

8. Varia:

Kurt Moens richt een dankwoord aan afscheidnemend burgemeester van Terneuzen Jan Lonink. 1 mei is nog veraf, maar aangezien dit voor Jan Lonink de laatste Scheldemondraadbijeenkomst is, wil Kurt Moens hem namens de Raad nu al hartelijk bedanken voor zijn gedrevenheid en inzet de afgelopen jaren.

Kurt Moens kent de Terneuzense burgemeester vooral vanuit het Kanaalzonegemeentenoverleg, ondertussen North Sea Port District, waar hij gekend is als een enthousiaste en bevlogen bestuurder, met een passie voor de grensoverschrijdende samenwerking.

Maar ook in de Scheldemondraad was Jan Lonink steeds één van de meest betrokken en geëngageerde bestuurders. Kurt Moens gaat in op de altijd constructieve inbreng en dat Jan zelfs meermaals aanbood om als gemeente mee te betalen in de Scheldemond-samenwerking.

Grensoverschrijdende samenwerking staat of valt met mensen. Het is geen natuurlijke reflex om over de grens te kijken en soms moeten we dan ook overtuigd worden van de voordelen en opportuniteiten die grensoverschrijdende samenwerking biedt. Bij Jan Lonink is dit niet het geval gaat Kurt Moens verder. ‘We zullen je sterke schouders onder deze samenwerking gaan missen’, sluit hij af.

De Themadag Landbouw Euregio Scheldemond gaat door op 17 november 2021 in West-Vlaanderen.

Scheldemondraden vinden volgend jaar plaats op:

- 12 mei van 10:00 tot 12:30 uur te Gent met aansluitend lunch
- 13 oktober van 14:00 tot 16:30 uur te Middelburg met aansluitend netwerk borrel